

ՊԱՏՎԱՍՏՈՒՄՆԵՐԸ
 ՆԱԽԱՊԱՀՊԱՆՈՒՄ ԵՆ
 ՎՈՐՈՎԱՅՆԱՏԻՖԻՅ ՅԵՎ
 ԴԻԶԵՆՏԵՐԻԱՅԻՅ

ԳԻՆԸ 10 ԿՈՊ.

ИИБ, № 16679

ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՅ
 ՅԵՐԵՎԱՆ

1940



616.9

7-28

2-61702

04 AUG 2010

ՊԱՅԹԱՐԵՑԵՔ ՎԱՐԱԿԻՋ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԵՄ

Չ. ՊԱՏՎԱՍՏՈՒՄՆԵՐԸ ՆԱԽԱՊԱՀՊԱՆՈՒՄ ԵՆ
ՎՈՐՈՎԱԹՆԱՏԻՖԻՑ ԹԵՎ ԴԻԶԵՆՏԵՐԻԱՑԻՑ

ՎերոգրվալիստիՖը և դիզենտերիան (կամ արբու-
նալուծը) ծանր վարակիչ հիվանդություններ են:
Նրանք առաջանում են վերոգրվալիստիՖի և դիզենտե-
րիայի «ցուպիկ» անունը կրող միկրոօրգանիզմներից:

Անկերթնեքը մանրագույն որդանիւմներ են, վա-
րենց կարելի չէ տեսնել միայն իրիստ մեծացնող
գործիչի: մանրագիտակի ողնոթյամբ:

Վերոյվայնատեղիքի և ղեկնտեղիայի ցուպիկները մեծ, լայնակտեղյալը, ղեկնտեղյալ ևն Վերոյվայնատեղիքով ու ղեկնտեղիայով հիվանդ ցարդեկանց աղքեւրում և արտապատում են կղանքի հետ: Վերոյվայնատեղիքի ժամանակ - ցուպիկները պանդում են նաև աւրյան մեջ ու յերեկամներէ միջոցով արտադրվում մեղի հետ:

« Զրադին արդյունքներէ կեդտոտումը վորովայնա-
տիֆով և դիզենտերիայով հիվանդներէ կղանքով
ու մեղով հասցնում ե ջրի վաղակվելուն, վաղովայ-
նատիֆի ու դիզենտերիայի ցուայիխներով: Հողը կեդ-
տոտվելու դեպքում վորովայնատիֆի և դիզենտերիա-
յի վաղակը կարող ե ընկնել օտորներկրյա ջրերի մէջ:

իսկ նրանց հետ՝ ջրհորների, գետերի ու լճակների մեջ: Բայց վարակի տարածման դործում գլխավոր դերը խաղում են ճանճերը, վորոնք տարածում են այն՝ զուգարաններից, աղբահորերից, աղբի արկղներից, վարակված տներից ու բակերից: Վորովայնատիֆի և դիզենտերիայի վարակն ընկնելով ջրի մեջ կամ սեփեղծերի վրա, այսպես պահպանվում և վորոշ ժամանակ:

Վորովայնատիֆով և դիզենտերիայով վարակումը կարող է տեղի ունենալ հենց հիվանդից կամ նրան շրջապատող մարդկանցից կեղտոտված ձեռքերի, հագուստի, ամանեղենի և ուրիշ առարկաների միջոցով:

Մարդու որդանիզմի մեջ վորովայնատիֆի և դիզենտերիայի ցուպիկները ընկնում են բերանի միջոցով: Այդ պատճառով վորովայնատիֆից և դիզենտերիայից նախապահպանելու գլխավոր միջոցը հանդիսանում է ձեռների մաքրությանը հետեվելը և ուտելիքը, ջուրը և ամանեղենը վարակվելուց նախապահպանելը:

Սապոնով լվացեք ձեռներդ զուգարան գնալուց հետո և ուտելուց առաջ: Մանեղծերները լավ յիւնեցեք կամ լավ տապակեցեք: Բանջարեղենը, մրրդերը և պտուղները լվացեք մաքուր ջրով, նախապես սապոնով լվանալով ձեր ձեռները: Նմելու ամանե-

րը, մրդերը, բանջարեղենը լվանալու համար դործածեցեք միայն յեռացրած ջուր (այն դեպքում, յեթե նա ստացվում է վատ ջրմուղից կամ վատ սարքված ջրհորից):

Ուտելու համար դործածվող ամանեղենը խնամքով լվացեք տաք ջրով ու խաչեցեք յեփջրով: Բոլոր միջոցներով արգելեցեք ճանճերի բազմացումը, վորոնք նրանց, չթողնեք նրանց սենյակ մտնել, պաշտպանեցեք նրանցից ուտելիքն ու խմելիքը:

Բացի այդ միջոցներից, մեծ ոգուտ են տալիս վորովայնատիֆի և դիզենտերիայի դեմ արվող նախապահպանական պատվաստումները:

Բժիշկների կողմից հաստատված է, վոր վորովայնատիֆ կամ դիզենտերիա տարած մարդկանց որդանիզմը դիմացկուն է այդ հիվանդություններով վարակվելու նկատմամբ: Այդպիսի հատկություն է ձեռք բերում այն մարդկանց որդանիզմը, վորոնց նախապահպանական պատվաստում է արված վորովայնատիֆի և դիզենտերիայի դեմ:

Նախապահպանական պատվաստումն արվում է վորովայնատիֆի կամ դիզենտերիայի սպանված ցուպիկներով, վորոնք չեն կարող հիվանդություն առաջ բերել:

Պատվաստումը շատ անվամով ավելի դիմացկուն (այլ կերպ ասած անզգայունակ) է դարձնում մարդու

որդանիզմը վորովայնատիֆի և դիզենտերիայի կենդանի ցուպիկները նկատմամբ: Այն մարդիկ, վորոնք պատվաստված են, ավելի հազվադեպ են հիվանդանում վորովայնատիֆով և դիզենտերիայով, քան նրանք, վորոնք չեն պատվաստված: Նույնիսկ վորովայնատիֆով ու դիզենտերիայով հիվանդանալու դեպքում ևս պատվաստվածներն ավելի հեշտությամբ են տալիս՝ այդ հիվանդությունները, քան չպատվաստվածները:

Վորովայնատիֆի դեմ նախապահպանական պատվաստումները կատարվում են մաշկի տակ: Մարդուն անում են ընդամենը յերեք ներարկում 5-7-10 որ ընդմիջումներով: Անալոգիան պետք է անել բոլոր յերեք ներարկումները, վորպեսզի վրա հասնի անդդա-յունակությունը՝ վորովայնատիֆի նկատմամբ: Վորովայնատիֆի դեմ պատվաստումների նախապահպանական ազդեցությունը պահպանվում է մինչև մեկ տարի, իսկ դիզենտերիայի դեմ՝ մոտ կես տարի:

Դիզենտերիայի դեմ պատվաստումները կատարվում են բերանի միջոցով: Դրա համար ընդունել են տալիս դիզենտերիայի սպանված ցուպիկներից բաղկացած դեղահատիկներ— տաբլետկաներ (կամ հեղուկ): Դիզենտերիայով պատվաստումներն արվում են հետևյալ ձևով. յերեք որ անընդհատ առաջիկա վաղ անոթի փորին, ուտելուց մեկ-մեկուկես ժամ

առաջ մարդը մեկ դեղահատ է ընդունում և վրայից յեռացրած ջուր խմում: Նախապահպանական պատվաստումները միանգամայն անվնաս են: Յերբեմն եւ ներարկումից հետո բարձրանում է ջերմաստիճանը, յերևան է դալիս ցավոտություն ներարկած տեղում կամ ցավեր ամբողջ մարմնում: Բայց այդ բոլորը շուտով անցնում է, սովորաբար, մեկ որվա ընթացքում: Իսկ դեղահատիկները մեծազույն դեպքերում վոչ մի անախորժ յերևույթներ չեն առաջացնում մարդու մեջ:

Պատվաստումները պետք է անել բժշկի նշանակած ճիշտ որերին: Ժամկետն անցնելու դեպքում բժիշկը վորոշում է այն հարցը, թե շարունակել արդյոք պատվաստումները նույն կարգով, թե՞ սկզբից սկսել:

Քաղաքացիներ. Ողտիցեք նախապահպանական պատվաստումներից բժշկի ցուցումներով:

Նախապահպանական պատվաստումները՝ միացած մաքրության ու մաքրասիրության հետ կնախապահպանեն ձեզ վորովայնատիֆից ու դիզենտերիայից:



7274

Թարգմ. Ավ. Շաթիրյան. Գրատ. Խմբագիր՝ բժ. Մ. Միրզյան.
Տեխ. Խմբագիր՝ Ի Վարդանյան.
Սրբագրել է Մանուկյան

Արմ.

2-6170₂

**Прививки предохраняют от брюшного
тифа и дизентерии**

Գրավիտի Խաղոր՝ Բ-1134 Գրատներ 847. Տիրաժ 4000

Հայաստանի տպարան, Յեքեան, Լենինի 58

Մ. 1940 ր.

Արտ. № 540

Եկադն. Լ.